

ÎNCHEIERE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Oxana Negurița împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ca fiind ilegal refuzul nr. 1400/18 din 11.07.2018 și obligarea la recalcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului în mărime de 30 % din salariul soțului asigurat până la atingerea vârstei de 3 ani de către copilul minor,

împotriva deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 21 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 07 august 2018 Oxana Negurița a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal refuzul nr. 1400/18 din 11.07.2018 și obligarea la recalcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului în mărime de 30 % din salariul soțului asigurat până la atingerea vârstei de 3 ani de către copilul minor.

În motivarea acțiunii se invocă că este soția lui Ion Negurița, căsătoria lor fiind înregistrată și trecută în registrul actelor de stare civilă a sectorului Centru, mun. Chișinău, sub nr. 192 la data de 11.06.2016, iar la 19.03.2018 în familia lor s-a născut fiul XXXXX.

A menționat că soțul său Ion Negurița activează în organele Procuraturii Republicii Moldova din 09.04.2009, iar în prezent exercită funcția de procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și achită contribuții în fondul social ca salariat, fiind persoană asigurată.

A susținut că ea nu este angajată în câmpul muncii, fiind în exclusivitate la întreținerea soțului, neavând careva surse de venit.

După nașterea fiului, i-a fost calculată și achitată indemnizația de maternitate, ca persoana care se află la întreținerea soțului, reieșind din salariul mediu al soțului, iar ulterior i s-a stabilit indemnizația lunară de care beneficiază în prezent, ca persoană neasigurată.

La data de 16 mai 2018 s-a adresat cu cerere către CTAS sect. Rîșcani, mun. Chișinău, prin care a solicitat să-i fie stabilită, recalculată și achitată indemnizația lunară pentru creșterea copilului, ca persoana care se află la întreținerea soțului salariat, până la atingerea copilului vârstei de 3 ani.

Prin răspunsul nr. 2914 din 05 iunie 2018 cererea în cauză a fost respinsă, fiind invocat faptul că poate beneficia doar de indemnizația ca persoană neasigurată până la împlinirea copilului a vârstei de 2 ani.

Decizia, prin care a fost stabilită această indemnizație nu i-a fost adusă la cunoștință și cu răspunsul CTAS sect. Rîșcani, mun. Chișinău nu este de acord.

Astfel, la 26 iunie 2018 s-a adresat cu cerere către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat stabilirea, recalcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului XXXXX în mărime de 30% din salariul mediu al soțului, până la atingerea copilului a vârstei de 3 ani, ca persoana care se află la întreținerea soțului.

Prin răspunsul cu nr. N-1400/18 din 11.07.2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a refuzat în satisfacerea cerințelor, invocând că de această indemnizație poate beneficia însăși tatăl asigurat, iar reclamanta poate beneficia doar de indemnizația ca persoană neasigurată, până la împlinirea copilului a vârstei de 2 ani.

Consideră refuzul dat neîntemeiat și ilegal, prin care i se încalcă dreptul garantat de stat la susținerea financiară în cazul producerii unor riscuri, precum maternitatea.

Prin hotărârea din 21 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani cererea de chemare în judecată depusă de către Oxana Negurița a fost admisă integral. S-a recunoscut ca fiind ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 1400/18 din 11 iulie 2018. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite indemnizația lunară pentru creșterea copilului în mărime de 30 % din salariul mediu al soțului Ion Negurița, până la atingerea vârstei de 3 (trei) ani a copilului. S-a dispus încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Oxanei Negurița cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în mărime de 3000 (trei mii) lei. (57, 61-62)

Prin decizia din 19 noiembrie 2019 Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 21 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 93, 94-107)

Instanțele în motivarea soluției sale au reținut că prin prisma art. 124 Codul muncii este ilegal răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr. 1400/18 din 11.07.2018, fiind obligată Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să recalculeze și să achite Oxanei Negurița indemnizația lunară pentru creșterea copilului în mărime de 30 % din salariul mediu al soțului Ion Negurița, până la atingerea vârstei de 3 (trei) ani a copilului deoarece, la data survenirii cazului asigurat, Oxana Negurița nu era încadrată în câmpul muncii, aceasta aflându-se la întreținerea soțului său Ion Negurița, care activează în funcția de procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale din 09.04.2009 până în prezent – respectiv întrunind pe deplin

condițiile impuse de legiuitor prin reglementările legale precitate, pentru a beneficia de concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 29 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, iar la 30 decembrie 2019 recurs motivat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri. (f.d. 112, 113-116)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că decizia instanței de apel este ilegală, deoarece nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanțele ierarhic inferioare ca fiind determinate, ori s-a stabilit cu certitudine că intimata nu este angajată în câmpul muncii și conform Hotărârii Guvernului nr. 1478 din 15.11.2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii se consideră persoană neasigurată.

La 19 martie 2020 Oxana Negurița, reprezentată de avocatul Pucas Ina a depus referință, solicitând respingerea recursului înaintat de către Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 123-124)

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs și în referință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 19 noiembrie 2019.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, care la 26 decembrie 2019 a fost recepționată de către Casa Națională de Asigurări Sociale. (f.d. 111)

Casa Națională de Asigurări Sociale în conformitate cu prevederile art. 245 alin. (1) din Codul administrativ a depus la instanța de apel, la 29 noiembrie 2019 cererea de recurs nemotivată, iar la 30 decembrie 2019 recurs motivat. (f.d. 112, 113-116)

Astfel, instanța de recurs consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul în termenul prevăzut de lege.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Casa Națională de Asigurări Sociale, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, inadmisibil.

În conformitate cu art.193, art. 195, art. 230 și art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh